

פרשת אמור י"ט אייר, תשפ"ה

לפי אופק אלעד (נ"ע פסקי מורן הגרע"י זצוק"ל)
הזמנים מעודכנים לפי שעון קיץ

הדה"נ 19:13 (עשרים דקות לפני השקיעה)
צאת שבת 20:04
רבנו תם 20:57
גליון מס' 222

עורך העלון: יגאל ציונוב הי"ו

מאור הפרשה הרב עמירם קזיוף שליט"א

כל יהודי חשוב!!

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. כי אם לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו וכו' והכהן הגדול מאחיו וכו' ועל כל נפש מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא. (כ"א, א-א')

בתחילת פרשתנו רואים שאחד ההבדלים בין כהן גדול לכהן הדיוט, הוא שלכהן הדיוט מותר להטמא לשבעה קרובים שלו שנפטרו, אך לכהן גדול אסור להטמא אפילו לאביו ואמו.

ולכאורה מהו ההבדל ביניהם? הרי שניהם עובדים בבית המקדש ושניהם קדושים, איך מדוע רק לכהן הגדול אסרה התורה להטמא אפילו לקרובים לו ביותר?

אומרים בעלי המוסר, שהסיבה לכך היא כי לצדיק וגדול הדור אין להראות קרבה ואהבה לאחד ממשפחתו יותר ממה שמקרב ואוהב לשאר יהודי, והלא הכהן הגדול הוא ראש של כלל ישראל.

וכמו שמסופר על רבן של ישראל הרה"ק **רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א**, שעוד בימי חורפו חקק לעצמו כלל גדול באהבת ישראל, וקבלה גמורה קיבל על עצמו, שיהיה כל יהודי בעולם שווה בעיניו כאילו היה זה הוא בעצמו, ושלא יחוש בנפשו שום הבדל, אפילו דק מן הדק, בין אהבת בניו שלו לבין אהבת שאר בני ישראל. את המשמיה הקשה הזו שם לו רבי אלימלך למטרה, ומוכן היה לכתת את עצמו עד אשר דק לעפר, כדי להשיגה.

בימים ההם היה מעשה - בעת אשר שב פעם רבי אלימלך לעירו לאחר מסע ארוך של גלות ונדודים שערך על פני הארץ, אחרי עידן ועידנים שלא ראה את ביתו ואת משפחתו, ולא שמע מאומה מן הנעשה והנשמע בין כותלי מעונו. והנה בהגיעו אל שערי העיר, חלפה על פניו עגלת-צב רתומה לסוסים מהירים, אשר יצאה את העיר בנסיעה חפוזת.

מבלי משום, הגיעו לאוזניו של רבי אלימלך כמה תיבות מן השיחה שניהלו שני עסקנים מבני העיר אשר ישבו על העגלה, וכה אמרו זה לזה: "...עלם רך וטוב הוא לייזר הקטן, נשמה טובה... מצוה לעשות כל מאמץ כדי להציל את חייו... אסור לחסוך בהוצאות...

מאור השלום הרב רוני אלבו שליט"א

מדוע המזבח מוריד דמעות

ידועים דברי ר' אלעזר בהם מסתיימת מסכת גיטין (ז:) - כל המגרש אשתו ראשונה, אפילו מזבח מוריד עליו דמעות. לאחר תשעים דפים בהם מפרטים חז"ל את דיני הגירושין, הם מסייגים כי הגירושין אינם אירוע משמח, זו אפשרות קבילה להלכת, אבל המזבח דואב על בית שמתפרק.

השאלה היא - ממתי יש למזבח דמעות? הרי המזבח הוא הכלי הקשוח והתקיף בין כלי המקדש, שנשרפים עליו בשר דם של בהמה ועוף המייצגים חטאים חמורים! מילא אם הכרובים פורשי הכנפיים העשויים בדמות זכר ונקבה היו בוכים, או אם נרות המנורה המסמלים שלוו ותקווה היו כבים מצער זוג שנפרד, ניתן להבין זאת, אבל המזבח? מה איכפת לעמדת שריפת הקרבנות מכאב הגירושין?

רואים שגם המזבח שרגל לראות גזרות ישראל - נשבר מול כאב הגירושין! בכך מצטרף המזבח לשאר כלי הבית העדינים והרגישים יותר, שבכו עוד לפני.

ופה צריך להבין מדוע הגמ' מזכירה דווקא את המזבח? מה כל כך מזעזע את המזבח בגירושין?

והתשובה - מזבח בוכה מאחר והוא מכיר את אחת הסיבות העיקריות להידרדרות הקשר הזוגי - **הקושי להקריב**, החשש לשנות הרגלים ולהיות אמפאית לצרכיו של בן או בת הזוג.

המילה קורבן, הפכה מילה נרדפת לחולשה, לאומללות וויתור על העצמי, בדור הרגיש שלנו שאדם עוסק כל הזמן **במקום שלו** בעולם, המילה קורבן מתחברת עם פראיירות. אבל המזבח יודע את האמת, כפי שכותב התנא רבי נחוניא בן הקנה בספר הבהיר (אות קכג), ש"קורבן" הוא **מלשון "התקרבות"**, והוא מה שמקרב. לפני שהיה אדם מקריב קרבן, הוא היה מלא בעצמו ורחוק מהשכינה, ועכשיו, לאחר שהקריב את הבהמית האנוכית על גבי המזבח, הוא מתעלה מעל ומעבר לעצמו, ונוגע באלוקות ואינסופית. "הקרבה" היא המסלול ליצור "אחד" שהוא

מילתא דבדיחותא

אם אומרים על שואב רובוטי שהוא "משאיר אבק למתחרים", זה טוב או לא?

בקשתי מהשכן הקמצן להזמין אותי למנגל, נפנף אותי...

איך אומרים בארמית מהירות גבוהה? קמ"ש מלאן...

תגיד, אתה יודע אם יש מילה ספציפית לנעשה צעיר יותר? מצטער!

אין על מה, אם אתה לא יודע אתה לא יודע...

אין מישהו יעיל יותר מגבר ששכב שעתים על הספה, ופתאום קלט שאשתו צריכה להכנס עוד 5 דקות...

קבלן אמריקאי וקבלן ישראלי מתחרים מי מצליח לבנות יותר מהר. אחרי חודש האמריקאי שולח פקס לישראלי: "עוד 10 ימים ואנחנו גומרים". משיב הישראלי: "עוד 10 אישורים ואנחנו מתחילים..."

לקט בדיחות קרש לכבוד ל"ג בעומר: באתי לחנות 'הכל בשקל' נתתי למוכר שקל ואמרתי לו: "צא מהחנות שלי..."

מדהים לראות מה קורה במפעלי התכשיטים בארץ, פשוט גאונות צרופה...

היום עבדתי עם שיפוצניק שבונה קירות גבס, נהניתי במחיצתו...

התפטרתי היום מהעיתון, לא אהבתי את דפוס ההתנהגות שם...

מה העונש שמקבלים 2 גנבים שגנבו לוח שנה? - 6 חודשים כל אחד...

מה מדען אומר לאשתו? יום נישויים שמח...

"שמע, אני לא יכול להירדם אחרי כוס קפה".

"מוזר! אצלי זה בדיוק הפוך, אני לא יכול לשתות קפה אחרי שאני נרדם..."

א"ה יתקיים השבת בבית הכנסת "יביע אומר" רחוב שמעון בן ששט 32 שיעור בהלכה מפני:

מורנו ראש הכולל הרב **אליהו עזריאל** שליט"א

בשעה 17:00

תפילת מנחה בשעה 18:00

בברכת שבת שלום

שומע שידורים?

רוצה להיות מוכן לפנישות (מה בודקים בפנישות עד הסנירה)

הדרכת חתנים: המקיף הלכות, הנחנות הבית כולל חופה וקידושין.

נישואין: בכמה שיטות, הראצות בנושא שלום בית, הכנה לפרק ב', ועוד...

הכל בקליניקה החדשה והשקטה כאן באלעד.

לתיאום פגישה - אלבו רוני: 054-8415266

מאור ההלכה מורנו ראש הכולל הרה"ג רבי אליהו עזריאל שליט"א

קטן שהדליק מאוורר בשבת אחר שגער בו אביו

שאלה: קטן (כבן ארבע) **שכיבה את המאוורר בשבת, דרך משחק, וגער בו אביו, ותכני הדליק שוב, האם מותר ליהנות ממעשיו.**

א. תשובה: הנה הדלקת מאוורר בשבת יש בה איסור מדרבנן לדעת רוב ככל האחרונים, וכמו שכתב בשו"ת יביע אומר (ח"ו הא"ח ריש סי' לח). ולכאורה יש לומר שהקטן עשה איסור דרבנן לצורך אביו, שהרי תכף אחר שגער בו הדליק. ואדרבה היה ראוי להזהירו שלא ידליק, שהרי כתב הרמב"ם (פי"ז מהל' מאכלות אסורות הכ"ז), שאסור להרגיל את הקטן בחילול שבת ומועד, "ואפילו בדברים שהם מעושים בשבת". וכן פסק מרן בש"ע (סי' שגמ). וכתב המג"א (סי' שלד סי"ג כט), שצריך למחות בידו שגבא לעשות אפילו איסור דרבנן לצורך גדול. וכן עוד אחרונים. ובשו"ת נשמת שבת (ח"ז סי' תג) העלה, שהגיל הוא בהיותו בין ג-גד שנים. וכ"כ במנוח"א (ח"א עמ' תבה) שגיל חינוך בזה הוא מגיל שלש שנים.

הנאה ממעשה שבת באיסור דרבנן

ומעתה יש לדון אם יש לאסור בזה משום הנאה ממעשה שבת או לא, שהרי לענין הנאה ממעשה שבת במילתא דרבנן, יש לחלק בין נעשה במזיד לנעשה בשוגג, וכמבואר ברמב"ם (פרק כג ה"ח והט"ז), דבשוגג מותר בשבת, ובמזיד ומתין עד מוצאי שבת. וכ"כ הפר"ח (ייד"ז סי' צ ס"ק יב ד"ה ואם) בדדאורייתא קניס שוגג אטו מזיד, ובדרבנן לא קניס, כדמוכח בסוגיא דהניזקין (גיטין נג). ע"כ. והו"ד בקצרה בכף החיים (סי' שלט ס"ק נא). וכן העלה הגר"א בביאורו, דלא קנסו שוגג אטו מזיד במילתא דרבנן. וגם החיי' אדם (הל' שבת כלל ט ס"יא), כתב להקל בעשה מלאכה דרבנן בשוגג, אפילו לו ובו ביום. ובנשמת אדם (אות ט) הוכיח כן ממה שפסק הרמב"ם (שם) לענין מטביל כלים משמים, ומגביה תרומות ומעשרות. וכן פסק המנשה ברורה (בביאור הלכה רס"ז ש"ח ד"ה המבטל), ודחה שם ש"כ הפמ"ג לאסור שוגג בדרבנן. ונסתיע ג"כ ממה שפסק הרמב"ם גבי מטביל. וגם בחזון עובדיה (תרומות ומעשרות, עמ' רעו ס"ג) כתב, שאם עבר והפריש תרומות ומעשרות בשבת, אם היה בשוגג, כגון שהיה סבור שהדבר מותר, או ששכח שהיום שבת, הואיל והאיסור הוא מדרבנן, הפירות שנתקנו מותרים באכילה בשבת בין לו בין לאחרים, אבל אם היה מזיד, אסור לאכול בשבת מן הפירות שנתקנו בין לו בין לאחרים. ע"ש. ולכאורה גם בנידו"ד מסתמא שהקטן ידע שאסור להדליק מאוורר בשבת, וממילא יהיה אסור להנות מזה בשבת.

אין לקנוס משום מעשה שבת במעשה קטן

ב. ובאמת שזה אינו, כי אין לאסור מצד הנאה ממעשה שבת של קטן, כיון שאינו בר מצות ועונשים כדי לקונסו, וכמו שכתבו כיו"ב האחרונים שחמץ של יתום שעבר עליו הפסח, אינו נאסר משום קנס, שהרי אין על הקטן עעביה דבל יראה, כי אינו בר מצוה ובר עונשים, ולהדיא אמרינן בגמ' פסחים (ל) רבי שמעון קנסא קניס, והאיל ועבר עליו בכל יראה ובל ימצא. ועפ"ז כתב בחזון עובדיה (שבת ד' עמ' צד) שקטן שהגיע לחינוך ויודע שאסור לעלות באילן בשבת, והזיד ועלה לאילן בשבת, אעפ"כ מותר לומר לו שיכול לרדת מן האילן, דלא שייך קנס לגבי קטן שאינו חייב במצות. ע"ש. ושו"ר שגם בספר פסקי תשובות (שבת, סי' שיח עמ' תח הנוטר 77) העיר דלא ממצאו שהטילו חכמים קנס לחס"ו. ע"ש.

פעמים אסור להנות ממעשה קטן ולא משום קנס דמעשה שבת

ג. אלא דאכתי יש לומר שכיון שהקטן עשה לצורך אביו יש מקום לאסור, ולא מדין קנס דמעשה שבת, אלא מצד שנעשה לצורך ישראל, וכמו שכתב המג"א (בסי' שכה ס"ב כ), שאם הקטן מילא מים לצורך עצמו מותר, אבל לצורך ישראל אסור. והו"ד במנשה ברורה (סי' שכה סי' בביאור הלכה ד"ה א"י שומלא), ובכף החיים (שם ס"ק צז). והטעם מבואר בפמ"ג (א"י שם), דכיון שאין הקטן בן מצות, חשיב כמו שלא נעשה בחילול שבת, ולכן אין לאסור כשעשה לצרכו, דדינו בזה כגוי שעשה לצרכו, שאין לאסור מצד שנעשה בחילול שבת, אבל כשעשה לצורך אחרים, אסור כמו בגוי עד מוצאי שבת בכדי שיעשו, דחיישינן שמא יאמר לקטן לעשות בשבת וישמע לו. (עי' בתוס' ביצה כד: ד"ה ולערב, ובמג"א סק"ב, ובמשנ"ב ס"ה). ושכ"י שיעשה איסור. (עי' בתוס' חולין טו. ד"ה מורי). ע"ש. ונראה שדוקא אסור מעשה קטן דומאי דגוי, כי אי אפשר לומר דמותו למה שקנסו שבת בישראל בגדל, והתם הוא קנס שעבר איסור, וכמבואר בכתובות (דל), ומתוך שנאסר לזה שעשה משום קנס, נאסר גם לכולם. אבל לענין קטן לא שייך לקונסו, שהרי אינו מצווה בעצמו, אלא אביו מצווה שלא לעשות מלאכה על ידו, וכשהגיע לחינוך מצווה הוא לחנכו שלא יעשה אפילו לעצמו, אבל היכא שעשה בעצמו, אין לקנוס ולאסור הדב, ולכן הוצרכו לדמות מעשה קטן לגוי דלאו משום קנסא הוא, שהרי לא חשיב "מלאכת איסור", וכמו שכתב הרמב"ן בחידושו לשבת (קכב. ד"ה מתני'). וכן הפטעו דברי הב"י (סי' תקטו ס"א), וכמו שביאר בספר מלאכת נכרי (ח"א עמ' תכג: ד"ה ע"ה תפסו). אלא הטעם שערב ליהנות ממעשה היה הוא כדי שלא יאמר לו לעשות, כי אמירה לגוי קילא בעיני אינשי, וכמו שכתבו התוס' בשבת (קכב. ד"ה ואם), ובעירובין (לט סע"ב), ובביצה (כד: ד"ה ולערב), וכ"כ הרשב"א (בשבת קכב. ד"ה גמרא דהא דתניא), ועוד. וכ"כ הר"ן (שבת קכב). וכ"מ בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' תתמ). ואכמ"ל.

קושא בדין איסור הנאה ממעשה קטן

ד. ואעיקרא דמילתא שכתבו המג"א ודעמיה לדמות מעשה קטן לגוי, שאם עשה לצורך גדול אסור ליהנות מזה, קשיא לי, אמאי יש לאסור בדיעבד, הרי אפילו אם יתירו ליהנות מזה, אין לגזור שמא יאמר האב לבנו הקטן פעם אחרת לעשות איסור, שהרי באמירתו לקטן עובר איסור דאורייתא, משום "לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך", ודרשינן במכילתא, אלו הקטנים. (והובא ברש"י שמות כ' י, ובשאר ראשונים. ואכמ"ל). משא"כ לענין אמירה לגוי, לדית אלא שבות, וקילא בעיני אינשי, גזרו גם איסור הנאה, וא"כ לא דמי לגוי. ובשלמא אף הקטן עשה מלאכה בציווי אביו או גדול אחר, או שעשה על דעתם, שרואה דינחא להו, מובן שיש לאסור, שהרי עברו איסור גמורו בזה, כי כתבו כמה אחרונים שגדר האיסור דשביית בנז, הוא משום לתא דבא, שאם אומר לבנו לעשות מלאכה, או כשעושה על דעת אביו, חשיב כאילו אביו עשה מלאכה¹, משא"כ אם עשה הקטן לצורך אביו מדעת עצמו. ואח"כ מצאתי שכבר העיר בזה בשו"ת נשמת שבת (חלק ו' סי' תקיט עמ' תנז), והביא בשם חכ"א שותירץ, דסו"ס איסור אמירה לקטן קילא בעיני

הבריות כאשר רואין בחוש. וסיים: וצ"ע כעת.

נמה אחרונים פליגי ע"ד המג"א

ה. ובאמת שעיקר דינו של המג"א הנ"ל לאסור בקטן אינו מוסכם בפוסקים, כי העולת שבת (סי' שכה ס"ק כח) כתב וז"ל: ונראה מדברי התוס' דאם מלאוהו מים חש"ו מרשות הרבים לרשות היחיד, מותר לישראל להנות מהן. וכן מוכח מההוא מעשה דר' יצחק בפרק חרש (יבמות קיד) דאירכסא ליה מפתחות. והטעם דלאלו אין להם דעת כלל, ואין עושין כלל לדעת ישראל. ע"כ. ואע"פ שהמג"א (שם דחה דבריו, ולא היקל אלא כשעשו לצורך עצמן, מ"מ הגאון חות יאיר בספר מקור חיים (סי' שכה סי"י עמ' ענז) נב הוצאת מכון ירושלים) הביא דברי העולת שבת להלכה. ומשמע דס"ל שאפילו אם עושים לדעת ישראל, לא חשיב כגוי העושה לדעת ישראל, דאל"כ מאי פלוגתא איכא בין העולת שבת להמג"א, הרי גם המג"א מודה שאם עשו לצורך עצמן מותר לאחרים. ושמא ס"ל דהיינו טעמא כאמור, שאין לחוש שמא יאמרו לו להדיא לעשות מלאכה, דחמיר מגוי.

קטן שבישל לצורך עצמו

ו. ומיהו חזינן שהרבה אחרונים תפסו עיקר כדברי המג"א לחלק בין אם הקטן עושה לצורך הגדול, לעושה לצרכו. וגם הגאון רבי מאיר אריק פסק מנחת פתים (הנד"מ א"ח סי' שיח עמ' עט) העלה, שקטן שבישל תבשיל לעצמו בשבת, מותר לישראל אחר לאכול, עפ"ד המג"א (סי' שכה ס"ק כב) הנ"ל, שדינו בזה כנכרי, שבעשה לעצמו מותר, ובעשה לישראל אסור. ע"ש. ובאמת שכ"כ הפמ"ג (א"א סי' שכה ס"ק כב), דקטן שבישל לעצמו מותר לאחרים, כהא דפרק חרש (יבמות קיד), דקטנים לאו בני מצות ניהו. וכ"כ עוד הפמ"ג (א"א סי' תקא סק"ב), דקטן שעשה מלאכה לעצמו מותר לישראל בו ביום כמו עכו"ם שעושה מלאכה לעצמו. וכ"כ בשו"ת שבת קהתי (ח"א סי' קכ), דקטן דינו כנכרי בזה. וכ"כ בילקוו"י (שבת כרך ג סוף עמ' לה), לחלק בין בישל או הדליק האור לצרכו, לעשה לו לצורך אחרים. ע"ש.

אם יש לחלק בין שוגג למזיד במעשה קטן

ז. ואמנם ראיתי בשו"ת יוסף דעת (יודי, ח"א חא"ח סי' פב) ש"צא לידון בדבר חדש, כי אחר שכתב להקל להשתמש באור השמל שהדליק הקטן לצרכו, העלה, שכל זה דוקא בהדליק בשוגג, כההיא דיבמות (קיד), שלא ידעו הילדים שאסור לטלטל המפתחות, אבל במזיד יש להחמיר. ע"כ. ובמחכ"ת איני יודע מנין לו דאיררי בקטנים שאינם יודעים שאסור לטלטל, אדרבה מסתמות דברי הגמרא משמע להתיר בכל גווני, מטעם שסוף סוף לא אמר להם שנאבדו המפתחות, ואם ימצאו אותם יביאו אותם על דעת עצמם. וכן נראה מפשטו דברי האחרונים הנ"ל, שאין חילוק בין שוגג למזיד, אלא שכל שעשה כן לצרכו מותר לאחרים, כיון דלאו בני מצות ניהו. ומשמע נמי שאפילו הגיע לחינוך שרי, דסוף סוף אינו בכלל בני מצות. ושוב בא לדיד שו"ת אדרת תפארת ח"ד וראיתי לו (פס"י כג) שדן בקטן שהגיע לחינוך ועשה מלאכה במזיד לצרכו, אם מותר להנות ממלאכתו או לא. והעלה שמותר להנות ממעשיו בשבת. ע"ש. וע"ע בשו"ת שערי עזרא (ח"א ס"ד).

איסור הנאה ממעשה גוי לצורך ישראל גם באיסור דרבנן

ח. ומעתה גם בנידו"ד שעשה מלאכה דרבנן בהדלקת המאוורר, אם באנו לדמות קטן בר הבנה לגוי, לכאורה אין לחלק בין עשה איסור דאורייתא לעשה איסור דרבנן, דהא קי"ל שאסור להנות ממעשה גוי לצורך ישראל, גם היכא שעשה איסור דרבנן, וכמבואר בביצה (הער"ג), דגוי שהביא דורון לישראל מחוץ לתחום אסור. וא"כ בנידו"ד שהקטן הדליק את המאוורר מיד אחר גערת אביו, הרי ניכר מתוך מעשיו שעשה כן לצורך ישראל, ויהיה אסור ליהנות מזה בשבת. אך יש לומר דכיון שלא נתפרש להדיא לאסור גם במלאכה דרבנן ע"י קטן, די לנו להחמיר בעשה מלאכה גמורה מן התורה. וכן מצאתי בשו"ת חיי הלוי (ואזנר, ח"ז סי' פג ס"ק ז עמ' תנב). שאחר שהביא דברי המג"א והביאור הלכה לאסור מעשה קטן לצורך גדול, כתב, שיש שכתבו דלא חמיר משוגג, וא"כ באיסור דרבנן יש להתיר. ע"ש.

כשעושה לצורך ישראל כדי לתקן מה שקלקל חשיב כעושה לעצמו

ט. ובאמת דגם אין נימא שיש להחמיר אף בדרבנן אכתי יש להתיר בנידו"ד, שהרי כתב הא"ר (סו"ס רעו), דגוי שרצה לתקן נר של ישראל (למחול הפחת הפסח) ונכבה בידו וחזר והדליקו, מותר להשתמש לאורו, הקוי כמו לצרכו, כיון שכבה בידו. וכו'. והו"ד במשנ"ב (ביאור הלכה סי' יעז ס"א ד"ה לצרכו, ובסוף פס"י ד"ה וכן). וכ"כ הכף החיים (סי' רעו ס"ק מד) בשם כמה אחרונים. וכ"כ בחזון עובדיה (שבת ו, עמ' קלא). הא קמן דכיון שהיה הנר דולק קודם, והגוי הוא שכיבה אותו, לא אסרו להנות ממעשה הגוי, אלא הוי כמו שעושה אדעתא דנפשיה, שלא תהיה עליו תרעומת, והכא נמי מה שחזר הילד והדליק את המאוורה דיינינן ליה כעושה לצורך עצמו, כדי לסלק תרעומת אביו עליו. וכן פסק הגרש"ז אוירבך כיו"ב, דקטן שהכניס בשבת את התקע של הפלאטה מחמת פחדו מאביו שאמר לו לעשות כן מערב שבת ושכח, אע"פ שיודע שאסור לעשות כן בשבת, מ"מ אין דינו כדין עשיית גדול הנזכר בש"ע (סי' שיח ס"א), אלא חשיב כעושה על דעת עצמו, כדי שאביו לא יכעס עליו, ולכן מותר לאכול את המאכלים. (והו"ד בספר מאור השבת ח"א עמ' שלו. ובעמ' תקכג אות ג, ובספר אצורת השבת עמ' עו אות פב). ולפי האמור דבריו מיוסדים על אדני פז. ודלא כהרבנים שהשיבו לאסור בזה, כמבוא בספר מאור השבת שם.

ואח"כ מצאתי בשו"ת שאילת שאול (בריישי, ח"ב חא"ח סו"ס לד) שנשאל בקטן שכיבה את הפלאטה של שבת, ואביו צעק עליו, וחזר והדליקה, האם יש להתיר להנות מהמאכלים שעמדו שם, דומיא דמה שכתב הא"ר (בסו"ס רעו) הנ"ל, וכתב דלא דמי, דשאני התם שכונות הגוי רק לתקן מה שקלקל ואין דעתו אל הישראל, משא"כ בהאי קטן שלא חזר לתקן רק אחר שגער בו אביו, א"כ דעתו על אביו ולא אל הפעולה ואסור. ע"ש. ובמחכ"ת אין דבריו מוכרחים, כי גם לענין הקטן מה שחזר והדליק הוא כדי רק להסיר תרעומת אביו מעליו, ולא היה חוזר להדליק אם לא היה רואה שאביו כועס עליו, ושפיר הוי דומיא דגוי. וכסברת הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך הנ"ל.

ונמצאנו למדוש שבנידון דידן יש להתיר להנות מהדלקת המאוורר ע"י הקטן, לא רק מצד שאין לאסור משום מעשה שבת, כיון שקטן אינו בר מצות ועונשים, אלא אף לדעת רוב האחרונים להשוות מעשה קטן לגוי, הרי בנידו"ד יש לומר דחשיב כמו שעשה לצורך עצמו.

י. העולה מן האמור, שקטן שכיבה את המאוורר בשבת, וגער בו אביו, ותכני הדליק שוב את המאוורר מפחדו של אביו, הרי זה כמו שעשה לצרכו, כדי שלא תהא תרעומת אביו עליו, ולכן מותר להנות ממעשהו, ודינו בזה כדין גוי שאם עשה מלאכה לצרכו מותר להנות ממנה, ואם לצורך אחרים אסור.

בשורה משמחת
בס"ד יתקיים שיעור שבועי **בכל יום המנשי** מאת מורנו ראש הכולל הגאון הרב **אליהו עזריאל** שליט"א
בהלכה ובאגדה
בשעה 20:30 עד 21:15
בבית הכנסת "עטרת יצחק" ברחוב סעדיה גאון 18
בקראון פונטאחורי הבניינים של המרכז המשחרי "נחלת יצחק"
כידוב ושותיה יוקם לצאצור
בברכת שמעו ותחיו נפשכם

להצלחת פנחס בן אביבה ורוני בן זוהרה ז'ורו'ס ומשפחתם ברו"ג | לחזרה בתשובה חגית בת רינה גילה | לרפו"ש בנימין בן חפצי, זוהרה ז'ורו'ס בת פרחת, רוני בן זוהרה ז'ורו'ט, יוסף בן עדינה, רינה גילה בת שולמית, בלהה בת נינה, נינה בת איתסם מזל טוב, משה חיים בן קרן | לע"נ ניסן בן עדינה, ליוזה בת ברכה, רפאל בן רבקה, הרב יוסף ליב בן גיטל לאה | להצלחת חיילי ישראל שיחזרו כולם לביתם בריאים ושלמים, בלהה בת נינה, נינה בת איתסם מזל טוב, משה חיים בן קרן | לע"נ ניסן בן עדינה, ליוזה בת ברכה, רפאל בן רבקה, הרב יוסף ליב בן גיטל לאה | להצלחת חיילי ישראל שיחזרו כולם לביתם בריאים ושלמים, ושלמים בגופם ונפשם, לרפואת כל הפצועים, ולחזרת כל החטופים לביתם בקרוב ממש בריאים ושלמים.